

СТАНОВИЩЕ

относно представен за рецензиране дисертационен труд, за присъждане на образователна и научна степен „доктор”. Област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.2. Психология, докторска програма: Педагогическа и възрастова психология

Автор на дисертационния труд: **Мария Боцоглу**

Тема на дисертационния труд: **„Самочувствие, стратегии за справяне и готовност на учителите за дистанционно обучение по време на пандемията COVID-19“**

Научен ръководител: **доц. д-р Наташа Ангелова**

Получени материали: дисертация, автореферати на български и английски език, автобиография

1. Кратки биографични данни за докторанта

Мария Боцоглу е родена на 11.03.1990 година в Република Гърция. Завършва Аристотеловия университет, Философски факултет, катедра „История и археология“ със специализация: учител по филология през 2013 година. От следващата 2014 година до 2016 година преминава обучение в Департамент по педагогически науки, Факултет по образователни науки към Университет в Никозия, откъдето получава диплом за квалификация по специално образование. Три години по-късно за обучителния период 2019-2021 година придобива следдипломна квалификация за преподавател в интеркултурна среда, получена от Софийски университет “Св. Климент Охридски“, България. Работи като експерт в специалното средно образование с удостоверение за познаване на брайловата система за писане и четене, към Център за обучение и рехабилитация на слепи.

През 2020 година е зачислена за редовен докторант към катедра „Психология“ на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград. Успешно преминава обучението си и е отчислена с право на защита на катедрен съвет на същата катедра. Представеният за рецензиране научен труд успешно е преминал проверка с програма за оценка на

сходство с други научни трудове. Насочен е за защита пред научно жури според изискванията на ЗРАСРБ и Вътрешните правила на ЮЗУ“Неофит Рилски“.

2. Основни акценти в дисертационната разработка

В структурно отношение представеният за обсъждане труд включва три глави, заключение, литература от 359 източника и приносни моменти. Резултатите от проведеното изследване са представени чрез 27 таблици и 16 фигури. Структурата отговаря на изискванията за подобен род разработки.

Още в увода се поставя акцент върху влиянието на пандемичната обстановка върху образователната система и необходимостта от разширяване обхвата и значимостта на дистанционното обучение.

Логично в глава 1, озаглавена „Преглед на научната литература“, първо се поставя въпроса за готовността на учителите за работа в електронна среда и предизвикателствата пред това. Към тях се отнасят широките професионални компетенции и навременното усвояване на успешни педагогически практики в световен контекст. Новата ситуация на социална изолация променя не само характера на обучението, но и нагласите на учителите и учениците за изнасяне изцяло на обучителния материал в електронна среда. Подобно предизвикателство не е очаквано и поради тази причина и малко изследвано, защото се променя контекста на грамотността. Учителите не само трябва да разбират процеса на мислене на своите ученици, но и да проследяват протичането му в електронна среда. Успешно докторантката предлага различни модели за обучение при пряка и непряка връзка между учителя и ученика (синхронно, асинхронно и дистанционно) Смятам, че правилно тя поставя акцент върху идеята за това, че самата работа в различна педагогическа среда променя самооценката и самоуважението на учителя. Той е изправен пред нови личностни и педагогически предизвикателства. Как ще се справи с тях, и доколко има готовността за това, е важен елемент от оценката за неговата професионална ефективност. Мисля, че в съответствие с тематиката на работата е желателно да присъства и теоретична обосновка на понятието професионален стрес и стратегии за справяне с него, тъй като в последствие се разбира, че той е обект на изследователски анализ.

Разтварянето на изследователските си търсения, докторантката е представила в глава втора назована „Изследователска част“. Целта на проведеното изследване е да се „установят възгледите на учителите от средното образование за дистанционно обучение по време на пандемията от COVID-19 и връзката им със самочувствието и стратегиите им за справяне със стреса“. Повдигнати са шест хипотези, които звучат логично и отговарят на поставената цел. Изследвани са огромно количество учители (547 броя) от средни училища в Република Гърция, които са провеждали обучение в електронна среда вследствие на епидемиологичната обстановка в страната. Използваните психологични инструменти са релевантни и е доказана тяхната надеждност за измерване на отношенията между променливите. Към демографските характеристики са включени пол, възраст, трудов професионален опит, тип училище (общообразователно, професионално, специално) Получените резултати са поместени в отделна глава.

3. Основни аспекти на проведеното научно изследване. Умение на докторантката за интерпретация и обобщение на получените резултати.

Научните знания и изследователски умения на докторантката се доказват в подготовката, реализацията на изследването и анализа на получените резултати от него. Прави добро впечатление последователността в подредбата им. Доказана е надеждността на получените данни с измерване на алфата на Кронбах, относно вътрешната им съгласуваност. Доказва се наличие, макар и с ниска изразеност, на връзка между самочувствието и готовността на учителите за дистанционна форма на обучение и отрицателна връзка с емоционално фокусираната им ангажираност в това. Това показва, че работата в дистанционна форма на обучение, поради наложени ограничения за контакт с учениците, е повече професионална отговорност за учителя, отколкото емоционално и личностно активен процес. Докторантката с научна компетентност за анализ доказва успешно това. Има хипотези, които се потвърждават, както и такива, които не се потвърждават. Това е доказателство за професионалното и отношение към анализа на резултатите. Данните свидетелстват, че учителите не са имали готовност за работа в електронна среда, поради което и оценката им за предизвикателствата в нея не са високи. Самият опит за работа в

различна педагогическа среда, обаче, повлиява тяхното самочувствие, увеличавайки професионалният им опит. Обективно „справянето“ с професионални стрес води до повишаване и на готовността за работа в електронна среда, като необходимост от реализация на самия образователен процес. Влияние за това оказва както пола, така и педагогическият опит. Позволявам си да отбележа, че независимо, че някои от хипотезите не се потвърждават, получените резултати са логически обосновани.

4. Научни приноси

След прочитът на цялостната разработка подкрепям и приемам предложените приноси, който имат както научен, така и практико приложен характер. Те са насочени не само към допълване на научните знания за професионалната активност на учителите в Република Гърция, но и за подготовката им за работа в електронна среда.

Заключение

В резултат от цялостния прочит на дисертационния труд на Мария Боцоглу на тема: „Самочувствие, стратегии за справяне и готовност на учителите за дистанционно обучение по време на пандемията COVID-19“ и на основата на изведените положителни оценки и мнения, давам с убеденост своята положителна оценка за разработката. Предлагам на членовете на научното жури да присъди на автора и научната и образователна степен „**доктор**“ в Област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление: 3.2. Психология /Педагогическа и възрастова психология/

08.02.2024 г.

Член на научно жури:
/доц. д-р Р. Манчева/

OPINION

regarding a dissertation submitted for review, for awarding the educational and scientific degree "doctor". Field of higher education: 3. Social, economic and legal sciences, Professional direction 3.2. Psychology, doctoral program: Pedagogical and age psychology

Author of the dissertation: **Maria Botsoglu**

Dissertation Topic: " **Self-esteem, coping strategies and Teachers readiness to distance learning education during the COVID-19 pandemic**"

Scientific advisor: **Assoc. Prof. Natasha Angelova, Ph.D.**

Received materials: dissertation, abstract in Bulgarian and English, autobiography

1. Briefly biographical data for the doctoral student

Maria Athanasios Botsoglu was born on November 03.11. 1990 in the Republic of Greece. Graduated from the Aristotle University, Faculty of Philosophy, Department of History and Archaeology, majoring in Philology teacher in 2013. From the following year 2014 to 2016, he studied at the Department of Pedagogical Sciences, Faculty of Educational Sciences at the University of Nicosia, from where he received a qualification diploma in special education. Three years later, for the academic period 2019-2021, he acquired a post graduate qualification for teaching in an intercultural environment, obtained from Sofia University "St. Kliment Ohridski", Bulgaria. He works as an expert in special secondary education with a certificate of knowledge of the Braille system for writing and reading, at the Center for Training and Rehabilitation of the Blind.

In 2020, she was enrolled as a full-time doctoral student at the Department of Psychology at Neofit Rilski State University, Blagoevgrad. She successfully completed her studies and was awarded the right to defended the faculty council of the same Departments. The scientific paper submitted for review has successfully passed verification with a program for evaluations similarity with other scientific works. It is intended for defense before a scientific jury in accordance with the requirements of ZRASRB and the Internal Rules of the South-West University "Neofit Rilski" .

2. Main emphases in the dissertation development

Structural, the work presented for discussion includes three chapters, a conclusion, literature from 359 sources and contributing points. The results of the conducted research are presented through 27 tables and 16 figures. The structure meets the requirements for such kind of developments.

Already in the introduction, emphasis is placed on the impact of the pandemic situation on the education system and the need to expand the scope and significance of distance learning.

Logically, Chapter 1, entitled "Review of the scientific literature", first raises the question of the readiness of teachers to work in an electronic environment and the challenges facing it. These include broad professional competencies and the timely assimilation of successful pedagogical practices in a global context. The new situation of social isolation is changing not only the character of the training, but also the attitudes of the teachers and the students to fully deliver the educational material in an electronic environment. Such a challenge is not expected and for this, reason and little researched, because the context of literacy is changing. Teachers must not only understand the thought process of their students, but also track its progress in an electronic environment. The doctoral student successfully offers different models for teaching in direct and indirect connection between the teacher and the student (synchronous, asynchronous and remote). I think that she correctly emphasizes the idea that working in a different pedagogical environment changes the teacher's self-esteem and self-esteem. He faces new personal and pedagogical challenges. How he will deal with them, and to what extent he is ready for it, is an important element in the assessment of his professional effectiveness. I think that, in accordance with the theme of the work, it is desirable to present a theoretical justification of the concept of occupational stress and strategies to deal with it, since it is subsequently understood that it is the object of research analysis.

Dissolving her research searches, the doctoral student has presented in the second chapter called "Research Part". The aim of the research conducted was to "determine secondary school teachers' views on distance learning during the COVID-19 pandemic and their relationship to their self-esteem and stress coping strategies", six hypotheses have been raised that sound logical and meet the set goal. A huge number of teachers (547) from

secondary schools in the Republic of Greece, who conducted training in an electronic environment as a result of the epidemiological situation in the country, were studied. The psychological instruments used are relevant and their reliability has been proven to measure the relationships between the variables. Demographic characteristics include gender, age, work professional experience, type of school (general education, vocational, special). The obtained results are placed in a separate chapter.

3. Main aspects of the conducted scientific research. The doctoral student's ability to interpret and summarize the obtained results.

The scientific knowledge and research skills of the doctoral student are demonstrated in the preparation, implementation and analysis of the results obtained from the conducted research. The consistency in their arrangement makes a good impression. The reliability of the obtained data was proven by measuring Cronbach's alpha, regarding their internal consistency. The presence, albeit with a low expression, of a relationship between the self-confidence and readiness of teachers for a distance form of learning and a negative relationship with their emotionally focused engagement in it is proven. This shows that working in a distance form of education, due to imposed restrictions on contact with students, is more of a professional responsibility for the teacher than an emotionally and personally active process. The PhD student with a scientific competence for analysis successfully proves this. There are hypotheses that are confirmed, as well as those that are not. This is proof of the professional attitude to the analysis of the results. The data show that the teachers were not ready to work in an electronic environment, which is why their assessment of the challenges in it is not high. The very experience of working in a different pedagogical environment, however, affects their self-esteem, increasing their professional experience. Objectively, "dealing" with professional stress leads to an increase in the readiness to work in an electronic environment, as a necessity for the realization of the educational process itself. This is influenced by both gender and pedagogical experience. I allow myself to note that regardless of the fact that any of the hypotheses are not confirmed, the obtained results are logically justified.

4. Scientific contributions

After reading the entire development, I support and accept the proposed contributions, which have both a scientific and a practically applied nature. They are aimed not only at supplementing scientific knowledge about the professional activity of teachers in the Republic of Greece, but also at preparing them for work in an electronic environment.

Conclusion

As a result of the complete reading of Maria Botsoglu dissertation on the topic: "Self-esteem, coping strategies and Teachers readiness to distance learning education during the COVID-19 pandemic" and based on the positive evaluations and opinions expressed, I confidently give my positive evaluation for the development. I propose to the members of the scientific jury to award the author the scientific and educational degree "Doctor" in the Higher Education Department: 3. Social, economic and legal sciences, Professional direction: 3.2. Psychology /Pedagogical and age psychology/

08/02/2024

Member of the Scientific Jury:

/ Assoc. Prof. Rusanka Mancheva, Ph.D./